

Avdelning öst
Lotte Hidemo
lotte.hidemo@ivo.se

Karolinska Universitetssjukhuset
Chefläkaren
171 76 STOCKHOLM

Den 1 juni 2013 tog den nybildade myndigheten Inspektionen för vård och omsorg, IVO, över ansvaret för tillsyn av hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet enligt LSS samt viss tillståndsprövning. Det innebär att ärenden som vid denna tidpunkt ännu inte var avslutade hos Socialstyrelsen flyttades över i sin helhet till IVO.

Ärendet

Verksamhetstillsyn enligt 7 kap. 1 och 3 §§ patientsäkerhetslagen (2010:659) vid Karolinska Universitetssjukhuset.

Beslut

Ärendet avslutas.

Bakgrund

Inspektionen för vård och omsorg har under veckorna 24 och 25 granskat följande sjukhus inom Stockholms län:

- Capio S:t Görans Sjukhus AB.
- Danderyds Sjukhus AB.
- Karolinska Universitetssjukhuset.
- Södersjukhuset AB.
- Södertälje Sjukhus AB.
- Vårdbolaget TioHundra AB, Norrtälje sjukhus.

Syftet var att granska att vårdgivarna planerat för att säkerställa patientsäkerheten under sommaren 2013.

Den 19 juni 2013 kontaktade myndigheten Karolinska Universitetssjukhuset och genomförde en telefonintervju med chefläkaren Gunnar Öhlén avseende riskanalyser, vidtagna åtgärder samt uppföljning.

Underlag

- Protokoll från telefonintervjun. Detta återkopplades till chefläkarna i samband med telefonsamtalet.

Redovisning av tillsyn

- Av telefonintervjun framkom att någon formell riskanalys enligt riskanalysmodell inte har genomförts på central nivå. Däremot har riskbedömningar genomförts regelbundet. Sjukhuset har en ”sommarmarkmission” där representanter från chefläkarna, akutkliniken, HR-avdelningen, fackförbund och kvalitet- och patientsäkerhetsavdelningen träffas en gång per vecka. Gruppen bereder löpande frågor gällande sommarens utmaningar.

Riskområden som vårdgivaren identifierat:

- På hematologkliniken Karolinska Solna och på gastrocentrum kirurgi Karolinska Huddinge finns en risk att antalet disponibla vårdplatser inte räcker till. Orsaken bedöms främst vara brist på legitimerade sjuksköterskor.
- På akutmottagningen Karolinska Huddinge finns en risk då det råder brist på van legitimerad personal.

Åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade riskerna:

- Tidig samverkan med de fackliga organisationerna.
- Tidig planering och annonsering gällande rekrytering av sjuksköterskor.
- Sjukhusets bemanningscentrum har fått ett ökat uppdrag gällande rekrytering av personal.
- Sjukhuset har återstartat ett trainee-program, för en god och säker introduktion.
- Sjukhuset erbjuder en ”förskjutningsbonus” till personal som skjuter på semestern max två veckor utanför semesterperioden.
- Sjukhuset erbjuder ersättning om personalen tar extrapass.
- Om behov skulle uppstå har klinikerna på sjukhuset möjlighet att utnyttja personal från externt upphandlat bemanningsföretag.
- Avdelningar med skör bemanningssituation har erbjudits logistikstöd, exempelvis hjälp med köksarbete och liknande.
- Extra vikt har lagts på läkarsidan på akutmottagningen på Karolinska Huddinge, där kompetensförsörjningen har setts över för att kompensera bristen på erfarna sjuksköterskor.

- Gällande utlokaliserade patienter sker detta med vårdlogiskt samband för att ge patienten en så optimal vårdmiljö som möjligt. Beläggningskoordinator finns dygnet runt som ett stöd vid inläggningen av patienter.
- Efter att ha analyserat vårdplatssituationen övergripande skapades ”vårdplatser i balans”. Detta har inneburit en omfördelning av vårdplatser så att vårdplatserna finns där de behövs.
- Gällande förlossningsvården har sjukhuset gjort riskbedömningar och identifierat en kapacitetsbrist. Av den anledningen har cirka 300 förlossningsplatser upphandlats på Södertälje sjukhus. Karolinska Universitetssjukhuset gör bedömningen att detta motsvarar efterfrågan men följer utvecklingen minutiöst. Vidare finns möjligheten att vid behov använda vårdplatser på gynekologiska avdelningar som BB-platser.

Vidtagna åtgärder följs upp under pågående semesterperiod genom att:

- Chefläkare i Stockholm har veckovis möten på landstingsnivå och sjukhusnivå där antalet sökande patienter, bemanningssituationen och eventuella dramatiska förändringar diskuteras. Daglig avstämning sker via bakjournsmöten där situationen och vårdplatstillgången diskuteras. Möten med psykiatrin och primärvården förekommer också.
- Sommarkommissionen har möten varje vecka.
- Antalet vårdplatser följs i realtid via Vårdplatsöversikt (VPÖ) och BelPort.

Vidtagna åtgärder kommer att följas upp efter avslutad semesterperiod genom att:

- Varje avdelning gör en summering i augusti, där erfarenheterna från sommaren går igenom.
- En enkät skickas efter sommaren ut till förstalinjecheferna där de rapporterar hur sommaren har varit. Detta kommer att följas upp och analyseras i Sjusam.
- HR-avdelningen har fått ett uppföljningsuppdrag där bl.a. utnyttjandet av sommarbonusen ska analyseras.

- Avvikelseregistreringen i Händelsevis kommer att gås igenom för att upptäcka eventuella patientsäkerhetsrisker.

Skälen för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

- 2 a och e §§ hälso- sjukvårdslag (1982:763).
- 3 kap. 1 och 2 §§ patientsäkerhetslag (2010: 659).
- 3 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 6 § och 5 kap. 1, 2, 7 och 8 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Bedömning

Det ska finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges. Detta åligger vårdgivaren. Det är också vårdgivarens ansvar att säkerställa att personalen har den kompetens som krävs för de arbetsuppgifter som ska utföras.

Inspektionen för vård och omsorg bedömer att vårdgivaren har planerat verksamheten inför sommaren och vidtagit åtgärder utifrån vad som framkommit av deras riskbedömningar. Myndigheten konstaterar att det råder brist på både nyutexaminerade och erfarna sjuksköterkor samt att delar av personalplaneringen är avhängig, att personalen arbetar extrapass och/eller förskjuter delar av sin semester. Mot bakgrund av detta bedömer Inspektionen för vård och omsorg att bemanningssituationen är skör.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Eva Wastenson. I den slutliga handläggningen har inspektören Pia Oscarsson deltagit. Inspektören Lotte Hidemo har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Eva Wastensson

Lotte Hidemo